ژمارە :

بەروار : ٢٠٢١/٣/٣٠

بەڕێز/ سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان - عێراق

بابەت/پێشنیازە یاسا

ئێمە ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان کە لە خوارەوە واژۆمان کردووە، داواکارین بفەرموون پێشنیازە یاسای(**پاراستنی بەڵگەنامە و ئەرشیفی نەتەوەیی لەهەرێمی کوردستان**) بخرێتە بەرنامەی کاری کۆبوونەوەی پەرلەمان و گفتوگۆی لەسەر بکرێت.

لەگەڵ ڕێزدا...

ژ	پەرلەمانتار	واژۆ	ژ	پەرلەمانتار	واژۆ
١	عبدولستار مجید	[signature]			
٢	بالا [illegible]	[signature]			
٣	علی حمه صالح [illegible]	[signature]			
٤	د. [illegible]	[signature]			
٥	مسلم عبدالله رسول	[signature]			
٦	[illegible] عبدالله قادر	[signature]			
٧	خورشید حسن احمد	[signature]			
٨	[illegible] احمد [illegible]	[signature]			
٩	[illegible] قاسم توفیق	[signature]			
١٠	عمر عبدالرحمن	[signature]			
١١	[illegible] اسماعیل	[signature]			
١٢	[illegible] علی	[signature]			

بەڕێز سکرتێری پەرلەمان

لەبەر ڕەچاوکردنی ڕاوبۆچوونی بەڕێزتان لەبارەیەوە.

لەگەڵ ڕێزدا

پێشنیازە یاسای پاراستنی بەڵگەنامە وئەرشیفی نەتەوەیی لەهەرێمی کوردستان – عێراق

ژمارە (   ) ساڵی ٢٠٢٠

ماددەی ١: پێناسەکان

١. هەرێم: هەرێمی کوردستان – عێراق.

٢. حکومەت: حکومەتی هەرێمی کوردستان

٣. وەزارەت: وەزارەتی رۆشنبیری.

٤. دەزگای پاراستنی بەڵگەنامە وئەرشیفی نەتەوەیی: دەزگایەکی فەرمیە سەر بەوەزارەتی رۆشنبیری دەبێت و کار لە دەزگاکەدا بەرێنمایی رێك دەخرێت.

٥. بەڵگەنامە وئەرشیف: مەبەست لێ ی سەرجەم ئەو زانیاریە نووسراو و ژمارەیی و ئەلکترۆنی و وێنەیی و ڤیدیۆیی یانەیە، هەروەها ئەو نامە و دۆسیە و دۆکیۆمێنت ونەخشە و وێنە وداتا و سەرجەم ئەوانەش کە مافی پاراستنی بۆ لایەنێکی کراو دەگەرێتەوە، دەگرێتەوە.

ماددەی ٢ : ئامانجەکانی یاساکە

١. پاراستنی ئەرشیفی نەتەوەیی کورد کە بایەخی ئەکادیمی و مێژوویی هەیە کە دەگەرێتەوە بۆ هەر سێ دەسەڵاتەکەی یاسادانان و جێ بەجێ کردن ودادوەری.

٢. پاراستنی پاشماوە بەڵگەنامەییەکانی کۆمەڵگاکەمان لەڕێگەی بەدۆکیۆمێنت کردنی یادگەی ووتەیی(الذاکرة الشفهیة) وبەجیٚ ماوە ناماددیەکان.

٣. دەستکەوتنی وێنەیەك لەو بەڵگەنامانەی پەیوەندیدارن بەهەرێمی کوردستانەوە، و دەستەبەرکردنی بۆ توێژەران و قوتابیانی زانکۆ لەناوەندەکانی خوێندن دا.

٤. بەدەست هێنانی زانیاری و ئاسان دەست پیٚ ڕاگەیشتنی بۆ سەرجەم فەرمانگەکانی هەرێم و کەرتی گشتی و هۆیەکانی ڕاگەیاندن و ناوەندەکانی لێکۆڵینەوە و توێژەران.

ماددەی ٣ : چوارچێوەی پیادەکردنی یاساکە

ئەم یاسایە لەسەر ئەم ئەرشیف وبەڵگەنامانە جیٚ بەجیٚ دەکرێت:

أ- ئەرشیفی فەرمانگەکانی هەرێم و کەرتی گشتی کە هەریەك لە بوارەکانی (هونەری و دارایی و کارگێڕی)**دەگرێتەوە.**

ب. بەڵگەنامە ڕامیاری و ئابوری و ئاسایشیەکان کە پاشماوەن لەڕژێمی پێشووی عێراقەوە وپەیوەندیدارن بەهەرێمی کوردستان.

ج. بەڵگەنامەی حزب وڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی.

د.بەڵگەنامەی کەسایەتە بەرزەکان دوای وەفات کردنیان.

ماددەی ٤ :

لەهەرێمی کوردستان دا دەزگایەك بەناوی(دەزگای پاراستنی بەڵگەنامە وئەرشیفی نەتەوەیی) دەکرێتەوە وسەر بەوەزارەتی ڕۆشنبیری دەبێت وئەم ئەرکانە ئەنجام دەدات:

یەك: دیاری کردنی نوێنەری تایبەت بە ئەرشیف و چۆنیەتی کۆکردنەوە و پاراستن ودابین کردنی ژینگەیەکی گونجاو بۆ بەر دەست بوونیان.

دوو: نوسین وبەرزکردنەوەی ڕاپۆرتی زانیاری بەشێوەی خولی بۆ دامەزراوە پەیوەندیدارەکان کەتیایدا زانیاری پێویستی لەخۆگرتبێت و ڕادەی پابەندی فەرمانگەکانی تیادا نووسرا بێت بەحوکمەکانی ئەم یاسایە.

سێ : ئەنجامدانی پرۆسەی چاك کردنەوە وپاراستنی بەڵگەنامەزیان لێ کەوتوەکان بە باشترین تەکنیکی هونەری.

چوار : لەناوبردنی بەڵگەنامەی ناپێویستەکان.

پێنج : دابین کردنی دەرفەتی کار بۆ ئەو فەرمانبەرانەی کە لەکەرتی گشتی دان وپسپۆریەکانیان زانستی ئەرشیف وپاراستنی بەڵگەنامەکانە.

شەش : تۆمار کردنی ئەو ئەرشیف و بەڵگەنامانەی کە خاوەنداریەتیان بۆ کەسی سروشتی یان مەعنەوی دەگەڕێتەوە.

حەوت: وەرگرتنی بەڵگەنامەی گشتی وتایبەت بەشێوەی کاتی یاخود هەمیشەیی.

ماددەی ٥ : ئەرشیف وبەڵگەنامەکان لەڕووی پۆلێن کردنەوە دابەش دەبن بۆ سێ جۆر:

یەك: بەڵگەنامەی گشتی: ئەو بەڵگەنامانە دەگرێتەوە کە دەگونجێت هەموو کەسەکان زانیاریان لە بارەیەوە هەبێت.

دوو: بەڵگەنامەی تایبەت: ئەو بەڵگەنامە دەگرێتەوە کە ناکرێت زانیاری لەبارەیەوە هەبێت مەگەر بەڕەزامەندی لایەنی پەیوەندیددار نەبێت.

سێ : بەڵگەنامە نهێنیەکان : ئەو بەڵگەنامانە دەگرێتەوە کە ناگونجێت زانیاری لەبارەیەوە پەیدا بکرێت، چونکە پەیوەندیدارە بەئاسایش و ئارامی هەرێمەوە.

ماددەی ٦ :

یەك: دەستکەوتنی زانیاری لەسەر ئەرشیف وبەڵگەنامەکان بەردەست دەبێت بۆ سەرجەم توێژەران و قوتابیانی زانکۆکان وهۆیەکانی ڕاگەیاندن، یاخود هەر کەسێکی خاوەن بەرژەوەندی، ئەمەش بەهێنانی نوسراوی فەرمی لەلایەنی پەیوەندیدارەوە هەروەها دەست کەوتنی وێنەیەك لەو بەڵگەنامەیەش.

دوو: لایەنی پەیوەندیدار بۆی هەیە کە هەر بەڵگەنامەیەك قەدەغە بکات لەدەست کەوتنی بۆ ئەو کەس ولایەنانەی کە لەبڕگەی(یەك)ی ئەم ماددەیە دا هاتوون.

سێ : سەرجەم فەرمانبەرانی ئەم دامەزراوەیەوە پابەند دەبن بە ئاشکرا نەکردنی هیچ زانیاریەك لەبارەی چۆنیەتی هەبوونی ئەرشیف وبەڵگەنامەکان و پاراستنیان وناوەڕۆکەکانیان.

ماددەی ٧ :

یەك: ناگونجێت ئەرشیف و بەڵگەنامە پارێزراوەكان بگوازرێنەوە بۆ دەرەوەی هەرێمی كوردستان.

دوو: دەكرێت سوود وەربگیرێت لە ئەرشیف و بەڵگەنامەكان بۆ ئامانجی پەرەپێدانی ئابوری ودارایی.

سێ : ئەركی ئەم دەزگایە سەرجەم ئەرشیف و بەڵگەنامەكان بەئەلكترۆنی بكات و لەسایتی تایبەت بەخۆیان نموونەی لەسەر نوسراویان دابنێت.

ماددەی ٨ :

یەك : بەڵگەنامە وئەرشیفی نهێنی لەدامەزراوە فەرمیەكان دوای (٢٠) ساڵ دەتوانرێت ئاشكرا بكرێت وبەردەست بكرێت بۆ سوود لێ وەرگرتن.

دوو : خانەیەكی تایبەت لەڕووی بینا ومەرجی هونەری باڵا بۆ پاراستنی ئەرشیفی نەتەوەیی لەهەر پارێزگایەكی هەرێم دا دەكرێتەوە.

سێ : حكومەت برێك دیاری دەست نیشان دەكات لەبودجەی ساڵانەی هەرێم بۆ كرین وبەدەست خستنی ئەرشیفی نەتەوەیی.

ماددەی ٩ :

ئەنجومەنی وەزیران حوکمەکانی ئەم یاسایە جێ بەجی دەکات.

ماددەی ١٠ :

وەزیری پەیوەندیدار ڕێنمایی پێویست دەردەکات بۆ ئاسان جێ بەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە.

ماددەی ١١ :

کار بەهیچ یاسایەك ناکرێت کە پێچەوانە بێت لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە.

ماددەی ١٢ :

ئەم یاسایە دوای (٣٠)ڕۆژ لەبڵاوبوونەوەی لەڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) جێ بەجێ دەکرێت.

هۆکارە پێویستیەکان :

لەپێناوی پاراستنی بەڵگەنامە وئەرشیفی نەتەوەیی پێویست لەهەردوو کەرتی گشتی وتایبەت ودەوڵەمەند کردنی ئەم بوارە لەهەرێم دا وپاراستنیان لە فەوتان وتیاچوون و ڕەخساندنی زەمینەیەك بۆ سوود لێ وەرگرتنیان و ڕێکخستنی بەیاسا، ئەم یاسایە دەرچوێندرا.